

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Освітньо-наукова програма
Психологія
третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 053 Психологія

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна

“ ” 2024 року,

протокол №

Введено в дію

наказом від 2024 р. №

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ Олександр ГОЛОВКО

Харків 2024 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми “Психологія”

Освітньо-наукову програму розглянуто та схвалено на:

Вченій раді факультету психології:

протокол № від «xx» березня 2024 р.

Голова вченої ради факультету психології _____ (Надія КРЕЙДУН)

Науково-методичній комісії факультету психології

протокол № від «xx» березня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії факультету психології _____ (Юлія Гімаєва)

Кафедрі загальної психології:

протокол № від «xx» березня 2023 р.

д.психол.н., доцент _____ (Валерій ОЛЕФІР)

Кафедрі прикладної психології:

протокол № від «xx» березня 2023 р.

В.о. завідувача кафедри, к.психол.н. _____ (Олена ГУЛЯЄВА)

Кафедрі психологічного консультування та психотерапії:

протокол № від «xx» березня 2023 р.

Завідувач кафедри, д.психол.н., професор _____ (Олександр КОЧАРЯН)

ПРЕАМБУЛА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади	Науковий ступінь, вчене звання
Керівник робочої групи – гарант освітньої програми Ірина КРЯЖ	професорка кафедри прикладної психології ХНУ імені В.Н.Каразіна	д.психол.н., доцент кафедри прикладної психології
Члени робочої групи		
Олександр КОЧАРЯН	завідувач кафедри психологічного консультування та психотерапії ХНУ імені В.Н.Каразіна	д.психол.н., професор
Надія КРЕЙДУН	декан факультету психології ХНУ імені В.Н.Каразіна	к.психол.н., доцент
Віктор ПЛОХИХ	професор кафедри загальної психології ХНУ імені В.Н.Каразіна	д.психол.н., проф., професор
Ганна ПАВЛЕНКО	доцентка кафедри прикладної психології	доктор філософії
Катерина АККАЯ	аспірантка 4 курсу аспірантури	

До проектування освітньої програми долучені:

Представники здобувачів вищої освіти: Олена РОНЖЕС (аспірантка 3 курсу аспірантури), Вікторія ХОЛІМАНОВА (аспірантка 2 курсу аспірантури)

Представники роботодавців: Юрій ГУЛИЙ (к.психол.н., доц., завідувач кафедри психології Національного аерокосмічного університету імені М. Є. Жуковського «ХАІ»), Наталя ГРАНКІНА-САЗОНОВА (к.психол.н., Харківський інститут гештальт-терапії).

При розробці проекту Програми враховані вимоги:

- 1) Стандарту вищої освіти за третій (освітньо-науковий) рівень, галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р. № 646;
- 2) Закону України «Про вищу освіту». – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
- 3) Закону України «Про освіту». – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
- 4) Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи

про присудження ступеня доктора філософії затвердженого Постановою Кабінету Міністрів від 12.01.2022 р. № 44.

- 5) Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів від 23.03.2016 р. № 261.
- 6) Положення про порядок підготовки фахівців ступенів доктора філософії та доктора наук в аспірантурі та докторантурі Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, затвердженого Вченою радою ХНУ імені В.Н.Каразіна, протокол № 8 від 27 серпня 2019 року.
- 7) Рекомендації професійної асоціації: Етичний кодекс психолога Національної психологічної асоціації https://www.npa-ua.org/files/ugd/86d9b8_91576161f5464bc2a8b1fa49dc327fd4.pdf
- 8) Положення про освітні програми підготовки здобувачів вищої освіти у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна, затвердженого Вченою радою ХНУ імені В.Н.Каразіна, протокол № 7 від 11 квітня 2022 року https://karazin.ua/storage/documents/579_IMPclAn1N5R9wxFXXq1BEFDqX.pdf

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Профіль освітньо-наукової програми зі спеціальності 053 «Психологія»

1 – Загальна інформація	
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Ступінь вищої освіти: <u>доктор філософії</u> Спеціальність: <u>053 – Психологія</u> Освітня кваліфікація: <u>доктор філософії з психології</u>
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 43 кредити ЄКТС освітньої складової, термін навчання за освітньою програмою 4 роки
Офіційна назва програми	Психологія
Наявність акредитації	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, сертифікат № 590 від 10.09.2020, строк дії до 01.07.2026
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність освітнього ступеня “магістр”, підтверджена документом державного зразка. Відбір осіб, що бажають навчатися за програмою, здійснюється за результатами: – вступного іспиту із спеціальності; – вступного іспиту з іноземної мови; – презентації дослідницької пропозиції.
Форма навчання	Денна / заочна
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	4 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.univer.kharkov.ua/ua/research/doctor_division http://psychology.univer.kharkov.ua/aspirantura.html
2 - Мета освітньої програми	
Мета програми	Підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців в галузі психології, здатних розв’язувати комплексні проблеми з психології, що відповідають викликам сьогодення, здійснювати науково-дослідницьку, науково-організаційну та практичну (консультативну, експертну, посередницьку тощо) діяльність в галузі психології, а також науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти на засадах академічної доброчесності, інноваційності, академічного лідерства.
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність: 053 – Психологія
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова, академічна орієнтація; програма спрямована на формування інтегральних, загальних та фахових компетентностей, що забезпечують конкурентоспроможність психолога-дослідника та викладача ЗВО.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Наукові дослідження в галузі 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія. Ключові слова: психологічне дослідження, методологія, наукові концепції та моделі, прозитивне функціонування особистості та спільнот, психологічні ресурси, комунікаційні та інформаційні технології.
Особливості програми	Акцентується підготовка науковців, здатних здійснювати емпіричну верифікацію психологічних теоретичних моделей через використання сучасних потужних технологій статистичного аналізу багатомірних даних в області поведінкових наук, зокрема структурного моделювання, а також використання якісних методів. Програма націлена на завдання підтримки позитивного функціонування особистості та спільнот в критичних умовах життя.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	

Придатність до працевлаштування	Працевлаштування на посадах наукових і науково-педагогічних працівників у наукових установах і закладах вищої освіти, працівників найвищої кваліфікації у дослідницьких установах і організаціях, наукових консультантів в органах влади, установах та організаціях, а саме - у наукових установах та закладах, підпорядкованих НАН та НАПН України, закладах вищої освіти різних типів та форм власності, закладах підвищення кваліфікації та післядипломної освіти, підприємствах, органах державної влади та управління, медичних закладах, державних та приватних психологічних службах та центрах психосоціальної реабілітації тощо.
Подальше навчання	Здобування наукового ступеня доктора наук, участь у постдокторських програмах, підвищення кваліфікації.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Компетентнісний підхід, студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання: проблемні лекції, практичні заняття із аналізом та розв'язанням проблемних ситуацій, зокрема, з використанням кейс-методів, організація наукової рефлексії, дискусії; проектна діяльність, спрямована на розвиток навичок дослідницької діяльності; самонавчання, консультації з викладачами; виконання індивідуальних науково-дослідних завдань.
Оцінювання	Система оцінювання освітньої складової передбачає оцінювання в балах з дисциплін певних видів роботи за визначеними критеріями. Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль у формі заліків та екзаменів. Поточний контроль передбачає оцінювання рівня знань, умінь і навичок аспірантів, що виявляються в ході навчального процесу шляхом проведення усного опитування, тестування, письмового експрес-контролю, оцінювання завдань для самостійної роботи, таких як написання наукових есе, розробки проектів, обробки даних психологічних досліджень, підготовки дайджестів, презентацій тощо. Система оцінювання асистентської педагогічної практики передбачає оцінювання якості виконання завдань практики, що враховує рівень теоретичної та методичної підготовки, оволодіння педагогічними вміннями і навичками, ставлення до студентів, автономність, оформлення документації та своєчасність її подання. Підсумкова атестація за практичною частиною здійснюється на підставі рішення кафедри, за якою закріплений здобувач. Поточне оцінювання наукової складової відбувається у вигляді щорічного оцінювання аспіранта за результатами виконання індивідуального плану (річний звіт, копії публікацій, звіт про виконання освітньої складової освітньо-наукової програми). Атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту дисертаційної роботи. Дисертації осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, а також відгуки опонентів оприлюднюються на офіційних веб-сайтах відповідних вищих навчальних закладів (наукових установ) відповідно до законодавства.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати значущі комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері психології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження. СК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, та забезпечувати якість виконуваних досліджень. СК3. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері психології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство та відповідальність під час їх реалізації; забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності. СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. СК5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним. СК6. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності. СК7. Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства
7 – Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання	РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології. РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці. РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження. РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики. РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність. РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок. РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні

	проекти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів. РН8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності. РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій. РН10. Організувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	Викладання дисциплін на 100% забезпечується викладачами з високою науковою кваліфікацією, значним досвідом науково-педагогічної та управлінської діяльності у вищій школі.
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Викладання здійснюється з використанням сучасних комп'ютерних технологій, засобів мультимедійного і професійного навчання, що забезпечують проведення різних видів практичної, дисциплінарної підготовки та науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти.
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	Здобувачі отримують доступ до інформаційних ресурсів для самонавчання, планування і організації наукових досліджень з використанням інформаційних технологій, електронних ресурсів ЦНБ ХНУ імені В.Н.Каразіна, безкоштовний доступ до Scopus, WoS тощо. Використання авторських розробок професорсько-викладацького складу та навчально-методичного забезпечення дисциплін на платформі Moodle.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі чинних угод між ХНУ імені В. Н. Каразіна та іншими ЗВО, навчально-науковими, науковими установами.
Міжнародна кредитна мобільність	Здобувачі в ході навчання можуть проходити стажування та брати участь у міжнародних проєктах за програмами академічного обміну (Erasmus Mundus). Результати навчання, отримані в неформальній освіті (зокрема, онлайн-курси Coursera), визнаються відповідно до «Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в ХНУ імені В.Н. Каразіна».
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	На підставах, визначених чинним законодавством України.

2. Перелік компонентів освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
I. Цикл загальної підготовки			
ОЗ 1	Філософські засади та методологія наукових досліджень	5	залік
ОЗ 2	Іноземна мова для аспірантів	10	залік; екзамен
ОЗ 3	Підготовка наукових публікацій та презентація результатів наукових	4	залік

	досліджень		
II. Цикл професійної підготовки			
ОП 4	Дизайн та планування наукового дослідження з психології	4	екзамен
ОП 5	Основи моделювання структурними рівняннями в психології	4	екзамен
ОП6	Асистентська педагогічна практика	5	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент		32	
Вибіркові компоненти ОП			
I. Цикл загальної підготовки			
ВЗ 1.1	Лідерство в освіті	3	залік
ВЗ 1.2	Психологія наукової творчості	3	залік
ВЗ 1.3	Педагогічні технології в вищій освіті	3	залік
ВЗ 1.4	Цифрові засоби навчання	3	залік
Загальний обсяг вибірових компонент циклу загальної підготовки		3	
II. Цикл професійної підготовки			
ВП 2.1	Якісні методи в психології	4	залік
ВП 2.2	Актуальні проблеми статевої ролі в психології та психосексуальності	4	залік
ВП 2.3	Психологія екозбереження	4	залік
ВП 2.4	Ресурсний підхід та саморегуляція стресу	4	залік
ВП 2.5	Психологія гострих і посттравматичних стресових розладів	4	залік
ВП 2.6	Феноменологія психологічного благополуччя	4	залік
ВП 2.7	Актуальні проблеми психосоматики	4	залік
ВП 2.8	Психологія миру	4	залік
ВП 2.9	Крос-культурна психологія	4	залік
ВП 2.10	Теорія та практика регулювання психічного стану	4	залік
Загальний обсяг вибірових компонент циклу професійної підготовки		8	
Загальний обсяг вибірових компонент		11	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		43	

Наукова складова ОНП

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення аспірантом власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Наукова складова освітньо-наукової програми містить перелік видів наукової роботи аспіранта та форми контролю (звітування). Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта, погоджується здобувачем з його науковим керівником, гарантом освітньо-наукової програми, затверджується вченою радою факультету психології та є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

Рік підготовки	Зміст наукової роботи аспіранта (вид роботи)	Форма звітності, форма контролю
1 рік	Затвердження теми наукового дослідження. Збір і опрацювання наукової та емпіричної бази дослідження. Уточнення дослідницьких питань, розробка дослідницького дизайну (визначення методології та методів, типу	До 28.11. рішеннями кафедри та вченої ради факультету. Звіт аспіранта про виконання індивідуального плану роботи на засіданнях кафедри та вченої ради

	дослідження). Проведення початкового етапу дослідження. Робота над початковими фрагментами тексту теоретичного та методичного розділів. Підготовка однієї статті.	факультету.
2 рік	Робота з науковою та емпіричною базою дослідження, її доповнення новітніми матеріалами. Проведення наступного етапу дослідження (<i>попередній статистичний аналіз отриманих даних, уточнення завдань дослідження</i>). Написання частин тексту дисертації. Підготовка та публікація наукових статей і тез. Участь із доповідями в наукових конференціях та науково-методичних семінарах факультету.	Звіт аспіранта про виконання індивідуального плану роботи на засіданнях кафедри та вченої ради факультету.
3 рік	Робота з науковою та емпіричною базою дослідження, її доповнення новітніми матеріалами. Проведення фінального етапу дослідження. Написання частин тексту дисертації. Підготовка та публікація наукових статей і тез. Участь із доповідями в наукових конференціях та науково-методичних семінарах факультету.	Звіт аспіранта про виконання індивідуального плану роботи на засіданнях кафедри та вченої ради факультету.
4 рік	Завершення роботи з науковою та емпіричною базою дослідження, її доповнення новітніми матеріалами. Завершення статистичного аналізу результатів дослідження. Завершення тексту дисертації. Підготовка та публікація наукових статей і тез. Участь із доповідями в наукових конференціях.. Виступ на розширеному методологічному семінарі кафедри. Підготовка до захисту.	Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Звіт аспіранта про виконання індивідуального плану роботи на засіданнях кафедри та вченої ради факультету.

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим для виконання здобувачем ступеня доктора філософії і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи під час щорічного звіту на засіданнях кафедри та вченої ради факультету психології.

Невід'ємною частиною індивідуального плану наукової роботи аспіранта є підготовка та публікація наукових статей (відповідно до дієвого «Порядку присудження наукових ступенів»), апробація матеріалів дисертації на наукових конференціях різного рівня, наукових фахових семінарах, круглих столах, симпозіумах тощо.

Невиконання або порушення строків виконання індивідуального плану роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення рішення про відрахування аспіранта.

Підготовка в аспірантурі завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Стан готовності дисертації до попереднього обговорення визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Оформлення дисертації має відповідати вимогам МОН. Мінімальний обсяг основної частини дисертації (вступ, розділи дисертації, висновки) становить 6,5 авт.аркуша, максимальний – 9 авт.аркушів (1 авт.аркуш дорівнює 40000 знаків, враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами).

3. Структурно-логічна схема ОП

Освітньо-наукова програма містить два цикли – загальної і професійної підготовки. Кожен цикл містить нормативні (обов'язкові) та вибіркові складові, що забезпечує можливість формування індивідуальної навчальної траєкторії аспіранта за навчальними і дослідницькими потребами. До обов'язкових ОК входить асистентська педагогічна практика, спрямована на оволодіння аспірантами сучасними методами, формами та засобами викладання психологічних дисциплін у вищих навчальних закладах. Варіативна частина освітньо-наукової програми включає п'ять дисциплін загальної підготовки, що спрямовані на формування soft skills, з яких аспірант обирає одну, та 11 освітніх компонентів професійної підготовки, з яких аспірант обирає два компоненти, керуючись власними науковими інтересами. Фахові вибіркові дисципліни вивчаються у 3-му семестрі (4 кредити) та 4 семестрі (4 кредити). Також аспірант може обрати для вивчення вибіркові компоненти з інших освітніх програм, якщо це відповідає напряму його наукових розвідок¹.

Навчальне навантаження аспіранта, зазначене у освітній складовій, включає всі види його роботи (самостійну, аудиторну, індивідуальну тощо) відповідно до навчального плану.

На основі навчального плану освітньо-наукової програми «Психологія» аспірант формує індивідуальний навчальний план, який погоджується з науковим керівником і гарантом освітньо-наукової програми й затверджується Вченою радою факультету психології до 01 грудня першого року навчання.

Форми аудиторної роботи передбачають можливість максимального забезпечення індивідуальних дослідницьких потреб аспіранта. Завдання у межах окремих дисциплін максимально пов'язані з планом і завданнями наукового дослідження аспіранта.

Семестр	Зміст навчальної діяльності: ОК (кількість кредитів)	Всього кредитів
1	ОЗ 1 (5), ОЗ 2 (5), ОП 4 (4)	14
2	ОЗ 2 (5), ОЗ 3 (4), ОП 5 (4)	13
3	ВЗ 1 (3), ВП 2.1-10 (4)	7
4	ВП 2.1-10 (4), ОП 6 (5)	9

¹ Закон України “Про вищу освіту” передбачає, що здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету чи підрозділу (Рекомендації щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми/ Затверджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 17 листопада 2020 року. К., 2020. –С.17)

		1 рік		2 рік		3 рік	4 рік
		1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр		
ОБОВ'ЯЗКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ	Цикл загальної підготовки	Іноземна мова для аспірантів					
		Філософські засади та методологія наукового дослідження					
	Цикл професійної підготовки			Проведення емпіричного дослідження			
		Підготовка наукових публікацій та презентація результатів					
Цикл професійної підготовки	Дизайн та планування наукового дослідження з психології						
	Основи моделювання структурними рівняннями в психології						
Цикл професійної підготовки			Проведення емпіричного дослідження		Асистентська педагогічна практика		
Вибіркові ОК	Загальна підготовка			3 кредити			
	Професійна підготовка			4 кредити			
						Проведення емпіричного дослідження	
						Обробка та оформлення результатів дослідження	

4. Форми атестації здобувачів вищої освіти

У процесі підготовки докторів філософії використовуються дві форми атестації: проміжна та підсумкова. Відповідно до діючих нормативно-правових документів Міністерства освіти і науки України та Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна підсумкова атестація аспірантів, які завершують навчання за освітньо-науковими програмами доктора філософії, є обов'язковою.

Метою проміжної атестації є контроль за виконанням індивідуального плану аспіранта за усіма складовими, передбаченими навчальним планом.

Проміжна атестація здобувачів ступеня вищої освіти «Доктор філософії» проводиться відповідно до навчального плану за національною системою оцінювання у формі екзаменів та заліків.

Науково-дослідницька частина, відповідно до начального плану, передбачає проведення проміжної атестації аспірантів раз на рік. Метою проміжної атестації є контроль за виконанням індивідуального плану реалізації наукового дослідження та дотриманням графіку підготовки результатів науково-дослідницької роботи.

Практична частина, відповідно до навчального плану, передбачає проведення асистентської педагогічної практики на другому році навчання. Метою атестації за практичною складовою є контроль за виконанням індивідуального плану та набуття

аспірантом професійних навичок та вмінь на посаді викладача. Атестація за практичним модулем здійснюється на підставі висновків кафедри з проведення захисту результатів асистентської педагогічної практики.

Підсумкова атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

На виконання дисертаційної роботи доктора філософії за спеціальністю покладається основна дослідницька та фахова кваліфікаційна функція, яка виражається у здатності здобувача ступеня доктора філософії вести самостійний науковий пошук, розв'язувати прикладні наукові завдання і здійснювати їхнє наукове узагальнення у вигляді власного внеску у розвиток сучасної психологічної науки і практики. Вона є результатом самостійної наукової роботи аспіранта і має статус інтелектуального продукту на правах рукопису.

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану та отримання позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Перед захистом дисертаційна робота має бути перевірена на наявність / відсутність академічних збігів і запозичень. Дисертації осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, а також відгуки опонентів оприлюднюються на офіційних веб-сайтах відповідних вищих навчальних закладів (наукових установ) згідно з законодавством.

Заключна атестація аспірантів передбачає присудження наукового ступеня доктор філософії з психології із врученням диплому встановленого зразку.

5. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОЗ1	ОЗ2	ОЗ3	ОП4	ОП5	ОП6
ЗК 1	+		+	+	+	
ЗК 2	+	+	+		+	
ЗК 3	+			+	+	+
ЗК 4			+	+	+	
СК 1			+	+	+	
СК 2			+	+	+	
СК 3			+	+		
СК 4		+				+
СК 5			+	+	+	+
СК 6		+	+	+	+	+
СК 7				+	+	+

6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПР) відповідними компонентами освітньої програми

	ОЗ1	ОЗ2	ОЗ3	ОП4	ОП5	ОП6
ПР 1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.	+		+	+	+	
ПР 2. Розуміти загальні принципи та	+	+	+	+	+	+

методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.						
ПР 3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження	+		+	+	+	
ПР 4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики			+	+	+	
ПР5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.			+	+	+	+
ПР6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок			+	+	+	
ПР7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.				+	+	
ПР8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності.	+	+	+	+	+	+
ПР9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефаківцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.	+	+	+	+	+	+
ПР10. Організувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.		+	+			+